

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
ZA 2008. godinu**

Broj: 50/09

Sarajevo, rujan 2009. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
PREDSJEDNIKU VLADE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
MINISTRU FINANCIJA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnov za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu (bilance stanja na dan 31. prosinac 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Županije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Županije sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovodenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskem prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

1. Tekuće potpore Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa (za kulturu 419.000 KM i šport 209.633 KM) realizirane su, a da korisnici istih nisu dostavili potrebitu dokumentaciju, koja se odnosi na pravdanje ranije dodjeljenih sredstva i koja je tražena u Pozivu za predlaganje projekata i programa u oblastima kulture i športa za 2008. godinu (točka 3.6.1 Izvješća);

2. kod većine revidiranih subjekata utvrđeno je da nije vršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa, niti su revidirani subjekti izvješčivali Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa, kako je propisano Zakonom o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije (točka 3.6.1 Izvješća);
3. kod Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa i uprave nije u potpunosti izvršen godišnji popis i usklajivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno zakonskim i drugim propisima (točka 3.11 Izvješća);
4. nisu se provodile odredbe Zakona o javnim nabavama BiH i Naputka o primjeni Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu provođenja procedura kod nabave roba koje je provodila Stručna služba Vlade i Ministarstva unutarnjih poslova (točka 3.9 Izvješća);
5. izdaci za materijal i usluge (putni troškovi, gorivo i prevoz i usluge reprezentacije) nisu u potpunosti realizirane sukladno zakonskim i drugim propisima (točka 3.5.2 Izvješća).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća Proračuna Hercegbosanske županije, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obveza na dan 31.12.2008.godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Finansijsko poslovanje Proračuna Hercegbosanske županije u toku 2008. godine, osim za napomene navedene u tački 1, 2, 3, 4 i 5 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 17.07.2009. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

+

S A D R Ž A J

1	UVOD	1
2	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	3
3	NALAZI.....	3
3.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća	3
3.2	Sustav internih kontrola i.....	4
3.3	Proračun Hercegbosanske županije za 2008. godinu	5
3.4	Prihodi i primici Hercegbosanske županije za 2008. godinu.....	5
3.5	Tekući rashodi	8
3.5.1	Bruto plaće i naknade	8
3.5.2	Izdaci za materijal i usluge	9
3.6	Tekući i kapitalni prijenosi	10
3.6.1	Tekući prijenosi	10
3.6.2	Kapitalni prijenosi	12
3.7	Kapitalna ulaganja	12
3.8	Tekuća pričuva	13
3.9	Nabave	13
3.10	Financijski rezultat	14
3.11	Imovina, potraživanja	14
3.11.1	Novčana sredstva	15
3.11.2	Kratkoročna potraživanja i plasmani	15
3.12	Kratkoročne obveze	15
3.13	Dugoročne obveze	16
4	KOMENTAR	16

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE za 2008. godinu

1 UVOD

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu: Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Hercegbosanske županije. Županija svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom Hercegbosanske županije je propisano da Županija ima sve ovlasti koja Ustavom Federacije nisu izričito povjerena federalnoj vlasti ili koja nisu Ustavom Federacije utvrđena kao zajedničke ovlasti Federacije i Županije. Prema Ustavu Hercegbosanske županije, Županija ima ovlasti za:

donošenje odluka ,u okviru utvrđene ekonomske politike, za podsticanje gospodarskog i društvenog razvoja; financiranje djelatnosti županijske vlasti ili djelatnosti pod njenim pokroviteljstvom oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima; uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje imaju jedinstvene federalne uniforme sa oznakom Županije; utvrđivanje naobrazbene politike, uključujući donošenje propisa o naobrazbi te osiguranje naobrazbe; utvrđivanje stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se odnose na uređivanje i izgradnju stambenih objekata; utvrđivanje politike u svezi s reguliranjem i osiguranjem javnih službi; donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje; donošenje propisa o lokalnim poslovima i karitativnim djelatnostima i njihovo unapređivanje; donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti; utvrđivanje politike u svezi sa osiguranjem radio i TV postaja, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog djelovanja, te osiguranje njihovog rada; provedba socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite i ostvarivanje i provedbu politike županijskog turizma, razvoj turističkih resursa.

Funkciju županijske uprave vrši osam ministarstava, uprave, direkcije i uredi sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave, kojim se utvrđuje ustrojstvo županijskih tijela uprave i županijskih upravnih organizacija, određuje njihov djelokrug i druga pitanja organizacije i rada. Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom uprava, direkcija i ureda rukovode direktori.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova utvrđuju se Proračunom Županije.

Na dan 31.12.2008. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz proračuna Županije iznosio je 1.697, dok je planirani broj uposlenih Proračunom iznosio je 1.760. Najveći broj uposlenih od 937 se odnosi na Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa sa nižim potrošačkim jedinicama (ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja), zatim na Ministarstvo unutarnjih poslova se odnosi 462 uposlena, Ministarstvo pravosuđa i uprave sa nižim potrošačkim jedinicama 78 (sudovi, tužilaštava, pravobranilaštvo), i drugi organi uprave (ministarstva, direkcije..) 220 uposlenih.

Sjedište Vlade Županije je u Livnu, ulica Kralja Zvonimira bb.

Rezime datih preporuka

Izvršenom revizijom poslovanja Županije za 2008. godinu konstatatirali smo određene slabosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH potrebno je da proračunski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojim bi se definisao način uspostave internih kontrola i način funkcioniranja sustava internih kontrola proračunskih korisnika.

Potrebno je da Ministarstvo financija doneše Računovodstvene politike sukladno Zakonu o proračunima, Zakonu o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

Organizirati rad interne revizije kako je propisano važećim zakonskim propisima.

Potrebno je da Ministarstvo financija sačinjava planove novčanih tokova (mjesečni i tromjesečni) sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Potrebno je da Županija doneše propis o vrsti vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna sukladno Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele.

Potrebno je da se evidentiranje i usuglašavanje prihoda vrši sukladno odredbama Zakona o Riznici u FBiH i Naputka o izvršavanju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Potraživanja po osnovu obračuna, koji je izvršen temeljem zaključenih ugovora o koncesijama knjigovodstveno evidentirati i poduzeti Zakonom utvrđene aktivnosti i druga raspoloživa sredstva kako bi se izvršila naplata i zaštitala javna dobra.

Utvrđiti namjene prihoda ostvarenih od koncesija i iste koristiti za unapređenje i zaštitu okoliša, programe razvoja, rekultivaciju devastiranih površina od posljedica eksploatacije mineralnih sirovina i financiranje geoloških istraživanja.

Proračunski korisnici trebaju usklađivati svoja interna akta (pravilnike) sa donesenim provedbenim propisima vezanim za obračun i isplatu plaća.

Naloge za službena putovanja pravdati na način propisan Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji.

Izvršiti usladivanje propisa koji reguliraju pravo na naknadu korištenja osobnih vozila u službene svrhe.

Utvrđiti ograničenje za korištenje fiksnih telefona sa ciljem racionalizacije korištenje budžetskih sredstava.

Za prekoračenja troškova mobilnih telefona vršiti refundaciju, kako je propisano Odlukom Vlade o ograničavanju troškova uporabe službenih mobilnih telefona.

Potrebno je Procedurama o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila utvrđiti normative o utrošku goriva po vozilima i u skladu sa istima vršiti kontrolu u cilju racionalizacije troškova goriva.

Potrebno je da se Odluka o ograničavanju izdataka za gorivo izmjeni u dijelu koja se odnosi na mjesecnju potrošnju goriva predsjednika Vlade i ministara.

Potrebno je troškove reprezentacije priznavati sukladno Uredbi o ograničavanju izdataka za reprezentaciju.

Potrebno je realizaciju tekućih prijenosa vršiti sukladno donesenim Programima utroška sredstava tekućih prijenosa, a posebno u dijelu dostavljanja potrebite dokumentacije koja služi kao temelj za odobravanje sredstava tekućih prijenosa.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije, kao i da se vrši nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima kapitalnih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije.

Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i sredstva tekuće pričuve koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije.

Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavama BiH i za nabave koje nisu obuhvaćene zajedničkim nabavama.

Postupak nabave provoditi na vrijeme kako bi se nabave roba i usluga vršile na osnovu zaključenih ugovora.

Redovito vršiti godišnji popis i usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovostvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine, Pravilniku o knjigovodstvu

proračuna u Federaciji BiH i Odluci o vršenju popisa kod korisnika Proračuna Hercegbosanske županije.

Da se poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o Riznici u FBiH, u dijelu otvaranja podračuna u okviru Jedinstvenog računa Riznice, odnosno rješavanja statusa posebnog računa otvorenog u Intesa sanpaolo banchi u skladu sa važećim zakonskim i ostalim propisima.

Poduzimati sve potrebne aktivnosti kako bi se iskazana potraživanja i plasmani naplatili, i kako bi se Zaključak Vlade u potpunosti realizirao.

Poduzeti aktivnosti na izmirenju obveza vezanih za neizmirene obveze po osnovu doprinosa i poreza na plaću.

2 PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana finansijska izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika u Županiji sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda finansijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskih proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioći institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav interne kontrole.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u periodu juni – juli 2009. godine.

S obzirom da je revizija obavljena ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3 NALAZI

3.1 Osrvt na preporuke iz prethodnog izvješća

Na temelju izvršene revizije finansijskih izvješća za 2008. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnoj reviziji, konstatirano je da Županija nije postupila po preporukama datim u prethodnom Izvješću o reviziji kod slijedećih nalaza:

- Nisu doneseni Pravilnici o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima;
- Sredstva tekuće pričuve nisu korištena sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Županije;
- Na razini Županije nije donesena Uredba (ili drugi županijski propis) o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele korisnika proračuna Županije.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno odnose se na: korištenje sredstava proračuna sukladno Zakonu o proračunu u FBiH i Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije; troškove mobilnih telefona iznad dozvoljene visine; provođenje postupaka javnih nabava; povrat danih pozajmica i vršenje godišnjeg popisa.

Preporuke po kojima je postupljeno: proračun je donijet u roku; sačinjavaju se mjesecna i tromjesečna finansijska izvješća; preraspodjela sredstava vršena u zakonski dozvoljenoj visini; obveze se preuzimaju u okviru proračunom utvrdenih sredstava i sačinjen je godišnji plan i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove regionalnih cesta.

3.2 Sustav internih kontrola i¹

Revizijom je izvršeno ispitivanje funkciranja sustava internih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijska izvješća, te da li je finansijsko upravljanje usklađeno sa važećim zakonskim propisima. Odgovornost na uspostavi sustava internih kontrola je na Vladi Županije, rukovodstvu ministarstava i drugih organa uprave na razini Županije, što predstavlja temelj postojanja odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je uspostavljanje adekvatne organizacione strukture i donošenju kvalitetnih internih akata.

Županijska ministarstva su donijela sopstvene Pravilnike o unutarnjoj organizaciji, na koje je suglasnost dala Vlada Županije.

Proračunski korisnici nisu uredili sustav interne kontrole na način propisan Zakonom o proračunima u FBiH, obzirom da nisu donijeli vlastite Pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima. Suština navedenih akata je da proračunski korisnici uspostave cijelovit sustav internih kontrola kroz procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti uposlenih, procjenu rizika radnog mjesta i procesa poslovanja, utvrđivanje kontrolnih aktivnosti, uspostavljanje adekvatne razmjene informacija i komunikacija i na kraju uspostavu monitoringa na uspostavljenim internim kontrolama.

Pored navedenog, na razini Županije nisu donesene Računovodstvene politike kojim bi se regulisao način usklajivanja poslovnih knjiga i vršenje inventure; način procjene bilančnih pozicija; knjigovodstveno evidentiranje imovine, zaliha, potraživanja, obveza, prihoda i rashoda; arhiviranje i čuvanje računovodstvenih knjiga i knjigovodstvenih isprava. Donošenje Računovodstvenih politika propisano je člankom 61. Zakona o proračunima u FBiH, člankom 2. Zakona o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

S obzirom na kompleksnost organizacione strukture Županije (ministarstva i niže potrošačke jedinice), otežano je funkciranje ukupnog sustava internih kontrola. Provedenom revizijom konstatovani su nedostaci u funkciranju sustava internih kontrola, što je uzrokovalo propuste i nepravilnosti u prezentiranju finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2008. godinu.

Propusti su konstatovani kod: ne donošenja planova novčanih tokova (točka 3.3 Izvješća); ne donesenog propisa o vlastitim prihodima, knjigovodstvenog neevidentiranja potraživanja po osnovu obračuna, koji je izvršen temeljem zaključenih ugovora o koncesijama i ne korišćenja prihoda od koncesija za propisane namjene (točka 3.4 Izvješća); neuspostave centralizovanog obračuna plaća u 2008. godini (točka 3.5.1 Izvješća), pravdanja naloga za službena putovanja, kod refundacije za prekoračenje troškova mobilnih telefona, neutvrđenih normativa o utrošku goriva za vozila; nepravilnog korištenja sredstava za reprezentaciju (točka 3.5.2 Izvješća); realizacije tekućih i kapitalnih prijenosa (točke 3.6.1 i 3.6.2 Izvješća); korišćenja sredstava tekuće pričuve (točka 3.8 Izvješća); nedosljedne primjene Zakona o javnim nabavama BiH (točka 3.9 Izvješća) i vršenja godišnjeg popisa imovine (točka 3.11 Izvješća)

Na razini Županije nije uspostavljena interna revizija, niti je predviđena internim aktima Županije. Obzirom na organizaciju i veličinu Županije, smatramo da je potrebno uspostaviti internu reviziju i poduzeti aktivnosti regulirane važećim propisima, kako po pitanju upošljavanja kvalifikovanog kadra tako i organizacije službi ili odjela interne revizije. Zakonom o budžetima u FBiH propisano je da interna revizija, kao tijelo proračunskog korisnika, neovisno i objektivno utvrđuje ostvarivanje cijelovitih zadataka i funkcija proračunskih korisnika, upozorava na nepravilnosti i usklađenost sa zakonskim i drugim propisima, kojima je utvrđeno njihovo poslovanje i predlaže mјere za njihovo otklanjanje i mјere za unapređenje poslovanja.

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolna okruženje i kontrolne procedure. Sustav uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane menadžmenta institucije, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva institucije sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvješća, blagovremena izrada pouzdanih finansijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija.

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH potrebno je da proračunski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojim bi se definisao način uspostave internih kontrola i način funkcioniranja sustava internih kontrola proračunskih korisnika.

Potrebno je da Ministarstvo financija doneše Računovodstvene politike sukladno Zakonu o proračunima, Zakonu o Riznici u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava interne kontrole kod proračunskih korisnika.

Organizirati rad interne revizije kako je propisano važećim zakonskim propisima.

3.3 Proračun Hercegbosanske županije za 2008. godinu

Proračun Županije za 2008. godinu je donesen 28.12.2007. godine, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH u iznosu od 54.913.002 KM. Rebalansom Proračuna za 2008. godinu od 21.10.2008. godine, ukupan Proračun se povećao na 59.507.015 KM.

Planirane pozicije Proračunom i Rebalansom daju se u slijedećem tabličnom pregledu:

R.br.	Naziv	Proračun za 2008.	Rebalans za 2008.
1.	Sveukupni prihodi	54.913.002	59.507.015
2.	Prihodi i primici	54.913.002	59.507.015
5.	Ukupni rashodi i izdaci (6+7+8)	54.913.002	59.507.015
6.	Tekući izdaci	50.379.402	54.611.615
7.	Tekuća pričuva	750.000	1.050.000
8.	Kapitalni izdaci	3.783.600	3.845.400

Ministarstvo financija nije u 2008. godine sačinjavalo planove novčanih tokova za javne prihode koji bi trebali da sadrže novčane tokove za vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima. Zakonom o proračunima u FBiH regulirano je da se pri izradi novčanih tokova uključe, između ostalog, predviđanja svih prihoda na JRR, predviđanja svih rashoda i kretanja u ključnim makroekonomskim parametrima. Ministar financija je redovito pratio i izrađivao uporedne pokazatelje o ostvarivanju prihoda i izvješćivanju proračuna mjesечно, ali nije izrađivao u propisanoj formi prema Zakonu o proračunima u FBiH.

Proračun za 2008. godinu se izvršavao na osnovu mjesecnog plana alokacije raspoloživih proračunskih sredstava po korisnicima.

Potrebno je da Ministarstvo financija sačinjava planove novčanih tokova (mjesecni i tromjesečni) sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

3.4 Prihodi i primici Hercegbosanske županije za 2008. godinu

Prema konsolidiranim finansijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna za 2008. godinu ukupni prihodi i primici iznosili su 57.555.865 KM i struktura istih sa indeksima ostvarenja, daje se u slijedećem tabličnom pregledu:

Red br.	Opis	Proračun 2008. godine	Izmj. i dopune proračuna za 2008. godinu	Izvršenje 2007. godine	Izvršenje 2008. godine	Indeks 7=6*100/4	Indeks 8=6*100/5
1	2	3	4	5	6	7	8
	Prihodi i primici	54.913.002	59.507.015	47.908.591	57.555.865	96,7	120,1
	Prihodi i primici	54.913.002	59.507.015	47.908.591	57.555.865	96,7	120,1
1.	Prihodi od poreza	41.000.000	50.050.000	40.624.899	49.082.611	98,1	120, 8
	Prihodi na dobit pojedinaca i preduzeća	1.650.000	1.900.000	1.700.369	2.108.212	111,0	124,0

	Porezi na plaće	3.500.000	4.100.000	3.479.986	4.638.393	113,1	133,3
	Porezi na imovinu	750.000	750.000	560.741	538.889	71,9	96,1
	Domaći porezi na robe i usluge	-	-	681.729	1.190.310	-	174,6
	Prihodi od indirektnih poreza	35.000.000	43.200.000	34.118.070	40.246.992	93,2	118,0
	Ostali porezi	100.000	100.000	84.004	359.815	359,8	428,3
2.	Neporezni prihodi	9.065.681	5.959.694	4.892.647	5.784.974	97,1	118,2
	Prihodi od poduzetničkih aktiv.	3.395.681	2.489.694	2.039.097	2.532.219	101,7	124,2
	Naknade i takse	5.370.000	3.170.000	2.591.794	2.811.113	88,7	108,5
	Novčane kazne	300.000	300.000	261.756	441.642	147,2	168,7
3.	Prihodi od carina i uvozne pristojbe i poseban porez	-	-	321.821	175.134	-	54,4
4.	Kapitalni primici	-	-	-	-	-	-
5.	Potpore (Grantovi)	3.497.321	3.497.321	2.069.224	2.513.146	71,9	121,5
	Tekuće potpore iz inostranstva	-	-	-	10.633	-	-
	Tekuće potpore od ostalih razina vlasti	3.497.321	3.497.321	2.069.224	2.502.513	71,6	120,9
6.	Primici finansiranja	1.350.000				-	-
	Dugoročni krediti i zajmovi	1.350.000				-	-

Prihodi i primici u odnosu na planirane izvršeni su manje za 3,3 %, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 20,1 %.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 49.082.611KM i manji su u odnosu na plan za 1,9 %. U strukturi ovih prihoda najveću stavku čine prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 40.246.992 KM ili 82,0 % prihoda od poreza.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 5.784.974 KM, i manji su u odnosu na planirane za 2,9 % s tim da su u odnosu na prošlu godinu veći za 18,2 %. Prihodi od sopstvene djelatnosti izvršeni su u iznosu od 336.326 KM. Najveći dio sopstvenih prihoda se odnosi na Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 101.868 KM, Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu od 64.313 KM i Ministarstvo gospodarstva u iznosu od 39.659 KM.

Na razini Županije nije donesena Uredba (ili drugi županijski propis) o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna i koje može koristiti za pokriće namjenskih rashoda. Također, navedenim propisom Županija treba regulisati šta se podrazumijeva pod vlastitim prihodima, odnosno koji prihodi će se evidentirati kao vlastiti prihodi korisnika proračuna, a koji će biti evidentirani kao javni prihod Proračuna Županije.

Ministarstva, koja ostvaruju vlastite prihode, nisu vršila usaglašavanje evidentiranih vlastitih prihoda u pomoćnim evidencijama sa iskazanim prihodima u Glavnoj knjizi Riznice, što nije sukladno Zakonu o Riznici u FBiH i Naputkom o izvršavanju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Koncesije

Ukupni prihodi od koncesija se sukladno Odluci Vlade Županije o raspodjeli naknada ostvarenih prodajom mineralnih sirovina, raspoređuju između Županije i općine u omjeru od 60 % proračunu Županije 40 % proračunu općina na čijem području se nalazi predmet koncesije. Na području Županije iskazani su ukupni prihodi od koncesija u iznosu od 95.727 KM, od čega je Proračunu Županije pripalo 57.436 KM. Međutim, uvidom u prezentiranu dokumentaciju (konsolidirana bruto bilanca, pregled pojedinačnih platnih naloga uplatitelja po osnovu koncesionih nadoknada), konstatirano je da Županija nije izvršila prijenos sredstava općinama na čijem području se nalazi predmet koncesije u iznosu od 38.291 KM sukladno gore navedenoj Odlukci, tako da su više iskazani prihodi Županije za 2008. godinu u navedenom iznosu. Prema podacima Ministarstva gospodarstva, koje je jedino zaključivalo ugovore o koncesijama, ukupan dug koncesionara po osnovu obračuna, koji je izvršen temeljem zaključenih ugovora o koncesijama na dan 31.12.2008. godine, iznosio je 200.895 KM, od

čega se na Županiji odnosi 120.537 KM. Navedena dugovanja koncesionara nisu knjigovodstveno evidentirana na poziciji potraživanja u Glavnoj knjizi riznice, niti su ista obuhvaćena redovnim godišnjim popisom.

Na osnovu podataka Ministarstva gospodarstva, na području Županije, ukupno je potpisano 20 koncesionih ugovora, od čega je ugovor sa „ALPHAKAT“ d.o.o. Zagreb raskinut zbog neispunjerenja uvjeta iz Ugovora neophodnih za početak eksploatacije mineralnih sirovina.

Redni broj	OPIS	Proračun 2008	Ostvareno 2007	Ostvareno 2008	Indeks 5*100/3	Indeks 5*100/4
1	2	3	4	5	6	7
	UKUPNO IZDACI (I+II+III)	59.507.015	43.661.834	51.788.751	87,0	118,6
	I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)	53.736.653	40.417.112	48.775.317	90,8	120,7
	a) Plaće i naknade trošk. uposl. (1 i 2)	37.353.863	30.460.379	35.474.811	95,0	116,5
1	Plaće i naknade uposlenih	34.477.836	28.063.217	32.689.444	94,8	116,5
2	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	2.876.027	2.397.162	2.785.367	96,8	116,2
	b) Izdaci za materijal i usluge (3 do 11)	6.203.576	4.556.864	4.995.205	80,5	109,6
3	Putni troškovi	280.578	163.987	201.673	71,9	123,0
4	Izdaci za energiju	641.188	464.698	546.570	85,2	117,6
5	Izdaci za komunalne usluge	564.390	562.832	470.162	83,3	83,5
6	Nabava materijala	614.826	513.179	520.420	84,6	101,4
7	Izdaci za usluge prevoza i goriva	547.194	441.467	425.326	77,7	96,3
8	Unajmljivanje imovine i opreme	19.298	6.360	12.854	66,6	202,1
9	Izdaci za tekuće održavanje	942.314	788.420	722.106	76,6	91,6
10	Izdaci osiguranja bankarskih usluga i..	170.059	65.193	132.339	77,8	203,0
11	Ugovorene i druge posebne usluge	2.423.729	1.550.728	1.963.755	81,0	126,6
	c) Ukupno tekuće potpore (12 do 17)	10.095.134	5.361.665	8.229.855	81,5	153,5
12	Tekuća rezerva	278.707				
13	Grant drugim razinama vlasti	2.838.000	1.166.634	2.679.290	94,4	229,7
14	Grantovi pojedincima	2.883.437	1.562.892	2.158.084	74,8	138,1
15	Grantovi neprofitnim organizacijama	461.000	340.900	436.550	94,7	128,1
16	Subvencije javnim poduzećima	1.739.755	953.157	1.769.954	101,7	185,7
17	Ostali grantovi - povrat i drugo	1.894.235	1.338.082	1.185.977	62,6	88,6
	d) Izdaci za kamate i ostale naknade	84.080	38.204	75.446	89,7	197,5
	II UKUPNO KAPITALNI IZDACI	5.497.010	3.048.856	2.745.503	49,9	90,1
	e) Nabava stalnih sredstava. (18 do 22)	3.744.010	2.307.981	1.871.440	50,0	81,1
18	Nabava građevina	28.000	74.232	0	0,0	0,0
19	Nabava opreme	873.312	264.803	371.808	42,6	140,4
20	Nabava ostalih stalnih sredstava	56.000				
21	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	480.000	60.021	89.280	18,6	148,7
22	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.306.698	1.908.925	1.410.352	61,1	73,9
	f) Kapitalne potpore-grantovi (23 do 24)	1.753.000	740.875	874.063	49,9	118,0
23	Kapitalni grantovi drugim razinama vlasti	253.000	25.387	194.063	76,7	764,4
24	Kapitalni grantovi pojedinim neprof. org.	1.500.000	715.488	680.000	45,3	95,0
	III OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA	273.352	195.866	267.931	98,0	136,8

U 2008. godini je zaključeno 7 ugovora o koncesijama, a predmet koncesije bili su vjetro-parkovi i mineralne sirovine boksita, šljunka i pjeska. Postupak provođenja procedure dodjele koncesije vršilo je Povjerenstvo za koncesije Županije, koje je imenovano sukladno Zakonu o koncesijama Županije.

Ministarstvo gospodarstva nije podnosiло izvješće najmanje jednom godišnje Vladu Županije o realizaciji ugovora o koncesijama, radi upoznavanja, odnosno poduzimanja odgovarajućih mjera, a što je bilo u obvezi prema članku 12. Zakona o koncesijama Županije. Također, utvrđeno je da Ministarstvo gospodarstva nije vršilo nadzor nad provedbom ugovora o koncesijama, što je propisano člankom 57. Zakona o koncesijama Županije i nije svakih šest mjeseci obavještavalo Vladu Županije o finansijskim efektima zaključenih ugovora o koncesijama, kako je propisano člankom 58. Zakona o koncesijama Županije. Ministarstvo financija nije sačinilo Registar svih zaključenih ugovora o koncesijama sukladno članku 37. Zakona o koncesijama Županije.

Uvidom u donesene propise i druga normativna akta, koja se odnose na koncesije, od strane Županije, konstatovano je da nije utvrđena namjena korištenja ostvarenih prihoda (sredstava) po osnovu koncesija, te smatramo da je potrebno aktima propisati namjenu korištenja ostvarenih prihoda po osnovu koncesija, odnosno da se ostvareni prihodi po navedenom osnovu koriste za unapređenje i zaštitu okoliša, programe razvoja, rekultivaciju devastiranih površina od posljedica eksploatacije mineralnih sirovina i financiranje geoloških istraživanja.

Potrebno je da Županija doneše propis o vrsti vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele korisnika proračuna Županije, kojom bi se definirale vrste vlastitih prihoda koji ostvaruje svaki od korisnika proračuna sukladno Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele.

Potrebno je da se evidentiranje i usuglašavanje prihoda vrši sukladno odredbama Zakona o Riznici u FBiH i Naputka o izvršavanju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Potraživanja po osnovu obračuna, koji je izvršen temeljem zaključenih ugovora o koncesijama knjigovodstveno evidentirati i poduzeti Zakonom utvrđene aktivnosti i druga raspoloživa sredstva kako bi se izvršila naplata i zaštitala javna dobra.

Utvrđiti namjene prihoda ostvarenih od koncesija i iste koristiti za unapređenje i zaštitu okoliša, programe razvoja, rekultivaciju devastiranih površina od posljedica eksploatacije mineralnih sirovina i financiranje geoloških istraživanja.

3.5 Tekući rashodi

Prema konsolidiranim finansijskim izvjećima i Izvješću o izvršenju Proračuna Županije za 2008. godinu ostvareni rashodi i izdaci iznosili su 51.788.751 KM i isti su u odnosu na planirane manji za 7.718.264 KM ili 13 %, dok u odnosu na prethodnu godinu viši za 18,6 %. Struktura rashoda i izdataka prikazana je u sljedećem tabličnom pregledu:

Učešće pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: plaće i naknade troškova uposlenih sa doprinosima na plaće poslodavca ima najveće učešće sa 68,5 %; zatim tekuće potpore-grantovi sa 15,9 %; izdaci za materijal i usluge sa 9,4 %; izdaci za nabavu stalnih sredstava 3,6 %; kapitalne potpore-grantovi 1,7 %; otplate primljenih zajmova 0,5 % i izdaci za kamate 0,1 %.

3.5.1 Bruto plaće i naknade

Bruto plaće i naknade troškova uposlenih i doprinosi poslodavaca iznosile su 35.474.811 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 5 %, a u odnosu na prethodnu godinu više za 16,5 %.

Na razini Županije nije uspostavljen centralizirani obračun plaća u 2008. godini, kako je regulisano Zakonom o Riznici. Centralizirani obračun plaća je uspostavljen u 2009. godini. Obračun i isplata plaća za prva četiri mjeseca su vršeni su na temelju: Odluke o izmjeni Odluke o plaćama u županijskim tijelima uprave i županijskim ustanovama iz 2004. godine i Odluke o visini osnovice iz 2007. godine. Od svibnja mjeseca obračun i isplata plaća se vrši temeljem odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće: uposlenika u osnovnim školama Županije; uposlenika u srednjim školama Županije; uposlenika policijskih službenika MUP Županije; uposlenika rukovodećih i ostalih državnih službenika u županijskim tijelima državne službe i namještenika u županijskim tijelima državne službe; odluka o visini osnovice za obračun plaća (kvartalne). Odlukama o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće je definirano da su proračunski korisnici dužni u roku od trideset dana od dana donošenja odluka uskladiti svoje pravilnike o plaćama sa donesenim odlukama. Međutim, utvrđeno je da Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa nisu uskladili svoje Pravilnike o plaćama do kraja 2008. godine, što dovodi u pitanje realnost i tačnost iskazanih izdataka za plaće. Tako su rješenja o rasporedu na radna mjesta prema novim platnim razredima donesena tek u 2009. godini.

Proračunski korisnici trebaju uskladivati svoja interna akta (pravilnike) sa donesenim provedbenim propisima vezanim za obračun i isplatu plaća.

3.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 4.995.205 KM i u odnosu na plan manji su za 19,5 %, a u odnosu na prethodnu godinu veći za 9,6 %. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju ugovorene i druge posebne usluge sa 1.963.755 KM, zatim izdaci za tekuće održavanje 722.106 KM, izdaci za energiju 546.570 KM i izdaci za komunalne usluge 470.162 KM.

Putni troškovi iznosili su 201.673 KM i u odnosu na plan realizovani su 71,9 %, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 23 %. Revizijom provedenom kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa, Stručne službe Vlade, Općinskog suda Livno i Srednje strukovne škole Tomislavgrad utvrđeno je da na nalozima za službena putovanja nije naveden datum pravdanja, tako da se ne može potvrditi da su putni nalozi pravdani u roku propisanom Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji. Na većini naloga za službena putovanja ministra gospodarstva, odobrenih od strane premijera, nisu sačinjavani izvještaji o izvršenim putovanjima kako u zemlji tako i u inozemstvu, tako da ne možemo potvrditi za koje službene svrhe je izvršeno putovanje. Pored toga, uz naloge za službenu putovanje vozača, zaposlenog u Ministarstvu gospodarstva, pravdani su računi za gorivo sa datumima koji nisu vezani za razdoblje putovanja. Primjera radi uz nalog za službenu putovanje izvršeno u razdoblju od 15.-19.05.2008. godine priloženo je i pravdano više računa sa datumima od 12.04.-18.04. 2008. godine u ukupnom iznosu od 733 KM. Navedeno je uticalo na visinu iskazanih izdataka na ovoj poziciji u ukupnom iznosu.

Pored navedenog, utvrđena je i neusaglašenost propisa u Županiji, koji se odnose na naknadu korištenje privatnog vozila u službene svrhe. Tako je Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji regulirano da službeniku koji za službenu putovanje koristi osobno vozilo pripada naknada u visini od 25% cijene litre bezolovnog benzina, dok je Pravilnikom o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti, koji je donijela Vlada Županije, navedeno da u slučaju korištenja privatnog vozila za potrebe službenog putovanja isplaćuje naknada troškova u iznosu od 20% cijene litre goriva po prijedelenom kilometru.

Naloge za službena putovanja pravdati na način propisan Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji.

Izvršiti uskladištanje propisa koji reguliraju pravo na naknadu korištenja osobnih vozila u službene svrhe.

Izdaci za komunalne usluge iznosile su 470.162 KM i u odnosu na plan realizovani su 83,3 %, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 16,5 %. U strukturi ovih troškova najznačajnije učešće od 402.778 KM imaju izdaci za telefonske usluge. Revizijom provedenom kod korisnika navedenih u prethodnom pasusu utvrđeno je da nisu donešena ograničena za korištenje fiksnih telefona, sa ciljem racionalizacije korištenja proračunskih sredstava. Vlada Županije je donijela Odluku o ograničavanju troškova uporabe službenih mobilnih telefona, kojom je regulirano tko ima pravo na korištenje službenih mobilnih telefona, mjesечni limit, kao i način refundacije za prekoračenja u troškovima. Međutim, na poziciji izdataka za telefonske usluge Ministarstva gospodarstva evidentirani su računi za mobitel za prvi pet mjeseci u 2008. godini, koji znatno premašuju utvrđena ograničenja (ograničenje za ministre iznosi 150 KM, dok su računi iznosili: 1.228 KM; 752 KM; 808 KM). Za navedena prekoračenja reviziji nisu predočeni dokazi da je izvršena refundacija nastalih izdataka, što dovodi u pitanje potvrđivanja visine ovih izdataka.

Utvrđiti ograničenje za korištenje fiksnih telefona sa ciljem racionalizacije korištenje budžetskih sredstava.

Za prekoračenja troškova mobilnih telefona vršiti refundaciju, kako je propisano Odlukom Vlade o ograničavanju troškova uporabe službenih mobilnih telefona.

Izdaci za gorivo i prevoz iskazani su u iznosu od 425.326 KM i u odnosu na plan realizirani su 77,7 %, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 3,7 %. Revizijom provedenom kod Ministarstva

gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa, Stručne službe Vlade, Općinskog suda Livno i Srednje strukovne škole Tomislavgrad utvrđeno je da nisu donijeli normative za utrošak goriva po vozilima, sa ciljem praćenja utroška goriva po vozilima i racionalizacije proračunskih sredstava, dok je Ministarstvo unutarnjih poslova donijelo normative utroška goriva po vozilima i vrši mjesечно praćenje.

Vlada Županije je donijela Odluku o ograničavanju izdataka za gorivo, kojom je definisano da se za službena putovanja predsjednika Vlade i ministara u Vladi potrošnja goriva utvrđuje prema nalogu za službeno putovanje i da osim navedene potrošnje, mjesечna potrošnja goriva koja se priznaje za izdatke za gorivo korisnika Proračuna Županije može iznositi za predsjednika Vlade do 250 litara i za ministre do 200 litara. Smatramo da se trebaju priznavati izdaci za gorivo nastali samo po osnovu izdatih nalogu za službena putovanja i u službene svrhe.

Potrebno je Procedurama o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila utvrditi normative o utrošku goriva po vozilima i u skladu sa istima vršiti kontrolu u cilju racionalizacije troškova goriva.

Potrebno je da se Odluka o ograničavanju izdataka za gorivo izmjeni u dijelu koja se odnosi na mjesечnu potrošnju goriva predsjednika Vlade i ministara.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u ukupnom iznosu od 1.963.755 KM, i u odnosu na planirane izvršene su 81 %, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 26,6 %.

Usluge reprezentacije na razini Županije iskazane su u ukupnom iznosu od 175.246 KM, od čega se na Stručne službe Vlade odnosi 18.820 KM; na Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 16.692 KM; na Ministarstvo unutarnjih poslova 15.694 KM; na Ministarstvo gospodarstva 13.503 KM; na Ministarstva pravosuda 8.605 KM. Na računima reprezentacije nisu sačinjavane službene zabilješke u kojoj kanstatirati za koga je roba ili usluga plaćene, odnosno kome je poklonjena, svrha odnosno prigoda te datum i potpis ovlaštene osobe koja je odobrila račun, kako je propisano Uredbom o ograničavanju izdataka za reprezentaciju. Navedenom Uredbom su utvrđeni tromjesečni limiti za predsjednika Vlade do 3.000 KM i za ministre do 2.000 KM i provedenom revizijom smo utvrdili da je kod naprijed navedenih prekoračivani tromjesečni limiti. Tako na primjer kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva evidentiran je račun iz 2007. godine na iznos od 5.254 KM, kod Ministarstva unutarnjih poslova račun 3.140 KM bez da su donesene posebne odluke Vlade, kako je propisano Uredbom. Za račune evidentirane kod Stručne službe Vlade, a potpisane od strane predsjednika Vlade, u iznosu od 1.320 KM i 3.428 KM (konzumacije jela i pića) predočene su Odluke Vlade gdje je navedeno kojim povodom se koriste sredstva reprezentacije i da se ta sredstva koriste iz Tekuće pričuve. U Ministarstvu pravosuđa isplaćivani su iz blagajne računi koji se odnose račune izdate čak samo za jednu kavu, tako da ne možemo potvrditi da se u svim slučajevima koristila sredstva reprezentacije sukladno namjenama propisanim navedenom Uredbom.

Potrebno je troškove reprezentacije priznavati sukladno Uredbi o ograničavanju izdataka za reprezentaciju.

3.6 Tekući i kapitalni prijenosi

3.6.1 Tekući prijenosi

Tekući prijenosi sa 31.12.2008. godine ostvareni su u iznosu od 8.229.854 KM ili 87,6 % planiranih sredstava za tekuće prijenose. Sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Županije uredeno je da resorna ministarstva predlažu Vladi Županije na usvajanje programe za realizaciju tekućih prijenosa. Sukladno odlukama Vlade Županije o usvajanju programa utroška vršena je realizacija sredstava planiranih za tekuće prijenose.

U okviru tekućih prijenosa najveći iznos se odnosi na potpore drugim razinama vlasti (2.679.290 KM) i na isplatu sredstava pojedincima reguliran zakonskim propisima, za koje je nadležno

Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih (1.823.388 KM) i Uprava za pitanja branitelja (263.897 KM). Izvršen je uvid u dio dokumentacije na osnovu kojih su realizirani prijenosi, a koji se odnose na Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta, Upravu za pitanja branitelja i Stručnu službu Vlade Županije.

Prijenosni Ministarstva gospodarstva, realizirani su u iznosu od 775.071 KM, a planirani u iznosu od 728.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 47.071 KM realizirana su sa pozicije tekuće pričuve. Revizijom su obuhvaćene potpore općinama u iznosu od 440.000 KM i potpore neprofitnim organizacijama u iznosu od 120.750 KM.

Prijenosni Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih, realizirani su prema Zakonu o socijalnoj skrbi i Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, putem centara za socijalni rad i općinskih službi nadležnih za socijalnu zaštitu u iznosu od 2.437.065 KM, a planirani u iznosu od 2.787.000 KM. Revizijom su obuhvaćene slijedeće potpore:

- potpore za beneficije socijalne zaštite u iznosu od 899.153 KM;
- potpore za civilne žrtve rata u iznosu od 349.147 KM;
- potpore za zdravstvene institucije u iznosu od 325.140 KM.

Prijenosni Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, realizovani su u iznosu od 1.556.633 KM, a planirani u iznosu od 1.500.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva realizirana su unutarnjom preraspodjelom sredstava. Revizijom su obuhvaćene slijedeće potpore:

- potpore za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka u iznosu od 405.639 KM;
- potpore za naknadu štete nastale provođenjem mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje bruceloze u iznosu od 279.818 KM;
- potpore za dijagnostičke pretrage životinja i eutanaziju životinja u iznosu od 418.174 KM;
- potpore za proizvodnju merkatilnog krompira u iznosu od 71.124 KM;
- potpore za osnovno stado ovaca i koza u iznosu od 106.368 KM.

Prijenosni Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa, realizirani su u iznosu od 1.515.471 KM, a planirani u iznosu od 1.364.000 KM. Razlika, odnosno više utrošena sredstva za prijenose u odnosu na planirana sredstva realizirana su sa pozicije tekuće pričuve. Realizacija prijenosa vršena je na osnovu odobrenih programa utroška sredstava putem javnih poziva. Revizijom su obuhvaćeni slijedeće potpore:

- potpore za kulturu u iznosu od 419.000 KM;
- potpore za šport u iznosu od 209.633 KM;
- potpore za besplatne udžbenike u iznosu od 242.388 KM;
- potpore za stipendiranje studenata u iznosu od 33.250 KM.

Prijenosni Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata HVO, realizirani su na osnovu Zakona o dopunskim pravima branitelja Županije u iznosu od 376.398 KM, a planirani u iznosu od 800.000 KM. Revizijom su obuhvaćene slijedeće potpore:

- potpore grantovi pojedincima (zdravstvena zaštita) u iznosu od 63.050 KM;
- potpore grantovi pojedincima (jednokratne pomoći) u iznosu od 77.675 KM;
- potpore grantovi pojedincima (ortopedска pomagala) u iznosu od 19.652 KM.

Prijenosni Stručne službu Vlade Županije, realizirani su u iznosu od 34.548 KM, a planirani u iznosu od 40.000 KM. Revizijom je obuhvaćena potpora pojedincima (Subvencija za kamatu za stambenu izgradnju) u iznosu od 26.233 KM.

Uvidom u realizaciju tekućih potpora kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa, koji se odnose na kulturu u iznosu od 419.000 KM i šport 209.633 KM, utvrđeno je da je prilikom odabira korisnika sredstava potpora, korisnici nisu dostavili svu potrebitu dokumentaciju koja je tražena u Pozivu za predlaganje projekata i programa u oblastima kulture i športa za 2008. godinu. Naime, odabrani korisnici tekućih potpora za kulturu i šport nisu dostavili financijsko izvješće o utrošenim

sredstvima dobijenim od Ministarstva za 2007. godinu, kako je predviđeno Pozivim (točki III) za predlaganje projekata i programa u oblastima kulture i športa za 2008. godinu, a sredstva su im odobrena i ako nisu ispunili sve propisane uslove iz poziva.

Uvidom u realizaciju tekućih potpora od strane Ministarstva gospodarstva, koje se odnose na potpore općinama u iznosu od 440.000 KM, konstatirano je da su sredstva odobrena za rješavanje infrastrukturnih potreba, te smatramo da je navedena sredstva trebalo planirati i realizirati sa pozicije kapitalnih potpora.

Također, uvidom u realiciju tekućih prijenosa kod većine revidiranih subjekata, utvrđeno je da nije vršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa.

Isto tako, revidirani subjekti nisu izvješćivali Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa, kako je propisano Zakonom o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu.

Potrebno je realizaciju tekućih prijenosa vršiti sukladno donesenim Programima utroška sredstava tekućih prijenosa, a posebno u dijelu dostavljanja potrebite dokumentacije koja služi kao temelj za odobravanje sredstva tekućih prijenosa.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima tekućih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije, kao i da se vrši nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih prijenosa.

3.6.2 Kapitalni prijenosi

Kapitalni prijenosi na razini Županije izvršeni su u iznosu od 874.063 KM, što je 48,3 % ostvarenja u odnosu na planirane. Kapitalni prijenosi drugim razinama vlasti izvršeni su u iznosu od 194.063 KM, od čega se najveći iznos od 125.863 KM odnosi na grantove općinama za vodoprivredu realiziran od strane Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Kapitalni prijenosi pojedincima i neprofitnim organizacijama izvršeni su u iznosu od 680.000 KM sa pozicije Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata HVO iskorišteni su za stambeno zbrinjavanje pripadnika braniteljske populacije. Realizacija tekućih prijenosa vršena je temeljem Programa utroška sredstava tekućih prijenosa. Temeljem Zaključka Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata HVO od 15.12.2008. godine za rješavanje stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata s područja općine Tomislavgrad, a shodno spisku (listi) prioriteta za stambeno zbrinjavanje branitelja i stradalnika domovinskog rata HVO, pripadajuća kvadratura stambenog prostora sukladno Uredbi o mjerilima i kriterijima za stambeno zbrinjavanje hrvatskih ratnih vojnih invalida i članova obitelji poginulog, umrlog, zatočenog ili nestalog branitelja HVO, zamijenjena je novčanim iznosom sukladno Zakonu o dopunskim pravima branitelja, dok će primatelji sredstava odustati od svakog dalnjeg potraživanja stambenih prostora. Korisnici sredstava su potpisali izjavu da prihvataju navedeni način rješavanja stambenog pitanja i da se odriču dodjele stana. Isplata sredstava je vršena prenosom na tekuće račune korisnika (fizičkih lica) otvorenih u bankama.

Utvrđeno je da Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Uprava za pitanja branitelja nisu izvještavali Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima kapitalnih prijenosa, kako je propisano Zakonom o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu.

Potrebno je da proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija i Vladu Županije o utrošenim sredstvima kapitalnih prijenosa sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije.

3.7 Kapitalna ulaganja

Za nabavu stalnih sredstava utrošeno je 2.139.371 KM, što predstavlja 55,6 % u odnosu na planirane izdatke, dok su manji za 14,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Svaki proračunski korisnik

vrši nabavu stalnih sredstava. U strukturi kapitalnih ulaganja na razini Županije najveći iznos od 1.258.548 KM se odnosi na rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta, koje realizovano sa pozicije Ministarstva gospodarstva, na osnovu ugovora iz prethodne godine.

3.8 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve utvrđena su Rebalansom Proračuna Županije za 2008. godinu u iznosu od 1.050.000 KM, od čega je utrošeno 771.292 KM.

Na razini Županije nisu doneseni kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu. Odluke o uporabi sredstava tekuće pričuve donosila je Vlada Županije uz prethodno pribavljeni mišljenje Ministarstva financija u pogledu raspoloživih sredstava tekuće pričuve.

Pored toga, sredstava tekuće pričuve nisu se u potpunosti koristila za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave u toku proračunske godine, kako je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu. Naime, tako je konstatirano da su se, između ostalog, sredstva tekuće pričuve koristila za troškove reprezentacije, za isplatu naknada komisiji za popis imovine i potpore vjerskim institucijama i udrugama. Navedeno ukazuje da su se sredstva tekuće pričuve koristila za namjene koje su trebale biti obuhvaćene planom proračunskih korisnika za fiskalnu godinu i ne predstavljaju hitne i nepredviđene izdatke kako je regulisano Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2008. godinu.

Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i sredstva tekuće pričuve koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije.

3.9 Nabave

Izvršena je provjera procedura nabavki za tekuće izdatke i zaključivanja ugovora prema Zakonu o javnim nabavkama BiH. Uvidom u dokumentaciju, utvrđene su slabosti i nedostaci u provođenju Zakona o javnim nabavkama BiH.

Ministarstvo unutarnjih poslova, kod nabave namještaja u iznosu od 29.205 KM, nije postupilo sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH. Naime, izvršena je nabava namještaja putem konkurentskega zahtjeva bez objave, a da nisu ispunjeni svi propisani uslovi prema članku 46. Zakona o javnim nabavama BiH. Utvrđeno da od prispeje tri ponude, ponuda „Romantik“ d.o.o. Livno iznosila je 33.065 KM bez PDV, tako nije ispunjavala uslov da vrijednost ponude kad je u pitanju konkurenčki zahtjev mora biti niži od 30.000 KM. Ugovorni organ u ovom slučaju poništava postupak i započinje naredni obnovljeni postupak sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, kada su primljene manje od tri odgovarajuće ponude.

Postupak odabira dobavljača prema Zakonu o javnim nabavama BiH provodi Stručna služba Vlade za sve proračunske korisnike, na osnovu Odluke Vlade. Zajedničke nabave su provedene za: uredski materijal; tonere i punjenje za printere, faks aparate i aparate za kopiranje; tiskalice, obrasce, djelovodnike, zapisnike i ostali tiskani materijal; loživo ulje i gorivo za motorna vozila. Ugovori po okončanim postupcima javne nabave, sklopljeni su u lipnju i srpnju, i dostavljene obavijesti svim proračunskim korisnicima o ponuđaćima sa kojim su sklopljeni ugovori zajedno sa ponuđenim cijenama. Proračunski korisnici, do sklapanja novih ugovora, vršili su uglavnom nabave od dobavljača sa kojim su sklopljeni ugovori o nabavi za 2007. godinu, bez da se prethodno sačinili anekse ugovora za razdoblje do sklapanja novih ugovora. Pored toga, proračunski korisnici su uglavnom vršili nabave od dobavljača sa kojima su sklopljeni ugovori, međutim, provedenom revizijom nismo mogli potvrditi da većina proračunskih korisnika vrši praćenje izvršenja ugovora u dijelu ugovorenih cijena i količina.

Pored navedenog, proračunski korisnici su vršili druge nabave manjih vrijednosti bez da su prethodno provodili postupak nabave propisan Zakonom o javnim nabavama BiH kao što je nabave karti i trakastih zavjesa od strane Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; zatim nabave materijala za čišćenje od strane Stručne službe Vlade; nabave kancelarijskog materijala od strane Ministarstva gospodarstva; nabave trakastih zavjesa i žaluzina od strane Ministarstva unutarnjih poslova; nabave goriva od strane Općinskog suda Livno; i nabave materijala za održavanje od strane srednje škole Silvije Strahimir Kranjčević.

Dosljedno primjenjivati Zakon o javnim nabavama BiH i za nabave koje nisu obuhvaćene zajedničkim nabavama.

Postupak nabave provoditi na vrijeme kako bi se nabave roba i usluga vršile na osnovu zaključenih ugovora.

3.10 Financijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna Županije za 2008. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun 2008.	Izmj. proračuna 2008.	Izvršenje 2007.	Izvršenje 2008.	Indeks 6*100/4	Indeks 6*100/5
1	2	3	4	5	6	7	8
A	Prihodi, potpore i primici (1-4)	54.913.002	59.507.015	47.908.591	57.555.865	96,7	120,1
1.	Prihodi	50.065.681	56.009.694	45.517.546	54.867.585	98,0	120,5
2.	Potpore (Grantovi)	3.497.321	3.497.321	2.069.224	2.513.146	71,9	121,5
3.	Primici financiranja.	1.350.000				-	-
4.	Prihodi od carina			321.821	175.134	-	54,4
B	Rashodi i izdaci	54.913.002	59.507.015	43.661.834	51.788.751	87,0	118,6
1.	Rashodi i izdaci	54.913.002	59.507.015	43.661.834	51.788.751	87,0	118,6
C	Višak prihoda nad rashodima (I-B)			4.246.757	5.767.114	-	135,8
D	Višak rashoda nad prihodima (B-I)						

Županija je u 2008. godini ostvarila višak prihoda nad rashodima u iznosu od 5.767.114 KM, koji je iskorišten za pokriće dijela viška rashoda nad prihodima iz ranijih godina, a da prethodno nije donesena odluka nadležnog organa o korištenju ostvarenog viška prihoda nad rashodima. Kumulativni višak rashoda nad prihodima, nakon izvršenih završnih knjiženja, iznosio je 9.977.541 KM.,

3.11 Imovina, potraživanja

Na razini Županije nije u potpunosti proveden redovan godišnji popis sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu i nije izvršeno usklajivanje istog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Pored toga, nije izvršeno ni usaglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa stanjem iskazanim u pomoćnim knjigama svakog proračunskog korisnika i u Glavnoj knjizi Riznice na dan 31.12.2008. godine. Proračunski korisnici su pojedinačno vršili popis sredstava i njihovih izvora, a da u pojedinim slučajevima nije vršena konsolidacija (objedinjavanje) na nivou ministarstava koji u svom sastavu imaju niže potrošačke jedinice i nadležne su za iste. Tako je utvrđeno, u Izvješću Povjerenstva za popis Ministarstva unutarnjih poslova kod popisa stalnih sredstava, potraživanja i obveza nije iskazana nabavna vrijednost, iznos amortizacije, sadašnja vrijednost sredstava, kao i iznosi potraživanja i obveza. Također, Ministarstvo pravosuđa i uprave nije formiralo središnje popisno povjerenstvo koje bi koordiniralo radom i objedinilo popise proračunskih korisnika za koje su nadležni i isto dostavili Središnjem Vladinom popisnom povjerenstvu, kako je propisano Odlukom (točka II) o vršenju popisa kod korisnika Proračuna Hercegbosanske županije. Naime, Središnjem Vladinom popisnom

povjerenstvu proslijedeno je samo ono što je zaprimljeno od Županijskog suda, Općinskog suda, Županijskog tužiteljstva i Županijskog javnog pravobraniteljstva, neobjedinjeno od strane Povjerenstva za popis Ministarstva pravosuđa i uprave. Također, utvrđeno je da kod Županijskog suda, Općinskog suda i Županijskog tužiteljstva stanje u knjigovodstvu ne odgovara stanju po popisu, i da nije izvršeno uskladihanje istog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Redovito vršiti godišnji popis i uskladihanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovostvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH i Odluci o vršenju popisa kod korisnika Proračuna Hercegbosanske županije.

3.11.1 Novčana sredstva

Sredstva na transakcijskim računima Županije sa stanjem na dan 31.12.2008. godine iznose 3.928.345 KM, od čega se na sredstva Županijskog Tužiteljstva odnosi 75.991 KM (namjenska sredstva za eksumacije), koja se nalaze na posebno otvorenom računu kod Intesa sanpaolo banke, a koji nije u sastavu Jedinstvenog računa Riznice, a što je u suprotnosti sa Zakonom o Riznici u FBiH, Naputkom o izvršavanju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice, Instrukciji o planiranju i korištenju sredstava s posebnih transakcionih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa Riznice. Naime, uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da su navedena sredstva (75.991 KM) iskazana u bruto bilanci Županije iako ista nisu okviru Jedinstvenog računa Riznice.

Da se poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o Riznici u FBiH, u dijelu otvaranja podračuna u okviru Jedinstvenog računa Riznice, odnosno rješavanja statusa posebnog računa otvorenog u Intesa sanpaolo banci u skladu sa važećim zakonskim i ostalim propisima.

3.11.2 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja i plasmani iskazani u konsolidiranoj bilanci stanja na dan 31.12.2008. godine iznosili su 555.037 KM, od čega se na potraživanja odnosi 275.097 KM i na plasmane 279.940 KM. Potraživanja se odnose na potraživanja od pravnih lica za isporučene usluge i unaprijed plaćenu robu u iznosu od 188.751 KM, na pozajmice u iznosu od 76.855 KM i na akontacije u iznosu od 9.491 KM. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da se najveći dio pozajmica u iznosu od 50.000 KM odnosi na datu pozajmicu Uredu dopredsjednika Federacije BiH, temeljem zamolbe iz Ureda dopredsjednika Federacije BiH, broj 02-340/2000 od 08.09.2000. godine, sredstava su dodijeljena 23.10.2000. godine. Dopisima ispred Ureda predsjednika Vlade Županije od 23.10.2006. godine i 11.01.2007. godine, upućen je poziv za povrat pozajmice. Ured predsjednice Federacije BiH, dopisom od 04.12.2007. godine obavještava Županiju da u knjigovodstvenim evidencijama Ureda predsjednice Federacije BiH navedena pozajmica nije evidentirana kao pozajmica, već kao priliv sredstava, pa stoga nije ni stvorena obveza za povrat sredstava. Međutim, u dokumentu, od 08.09.2000. godine, stoji da je tražena pozajmica sredstava u iznosu od 50.000 KM.

Zaključkom VLADE od 22.11.2007. godine, utvrđeni su rokovi, iznosi i način izmirenja obaveza za sve uposlene kod korisnika Proračuna Županije i za osobe koje nisu uposlene kod korisnika Proračuna Županije, koji imaju neopravdane akontacije i pozajmice i aktivnosti su u toku.

Poduzimati sve potrebne aktivnosti kako bi se iskazana potraživanja i plasmani naplatili, i kako bi se Zaključak Vlade u potpunosti realizirao.

3.12 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze na dan 31.12.2008. godine, iskazane su ukupnom iznosu od 14.750.460 KM, od čega se najveći dio od 8.168.925 KM odnosi na obveze prema djelatnicima i kratkoročne obveze prema dobavljačima u iznosu od 4.566.888 KM. U okviru obveza prema djelatnicima najveću stavku

čine doprinosi za MIO iz 2001. godine i 2002. godine u iznosu od 4.859.109 KM i doprinosi za upošljavanje u iznosu od 1.185.002 KM. Posmatrano po proračunskim korisnicima, najveći dio obveza se odnosi na Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa i potrošačkih jedinica u sastavu istog u iznosu od 2.631.442 KM i na Ministarstvo unutrašnjih poslova 2.290.027 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su ukupnom iznosu od 1.035.516 KM, od čega se na razgraničene rashode odnosi 934.545 KM, a na razgraničene prihode 100.971 KM. Razgraničeni rashodi se u najvećem dijelu odnose na stanje na računu jamčevina u iznosu od 920.923 KM, dok se razgraničeni prihodi u najvećem dijelu odnose na razgraničene prihode Ministarstva unutarnjih poslova za fakturisane usluge pratnje u iznosu od 92.873 KM.

Poduzeti aktivnosti na izmirenju obveza vezanih za neizmirene obveze po osnovu doprinosa i poreza na plaću.

3.13 Dugoročne obveze

Dugoročne obveze, na dan 31.12.2008. godine, iskazane su u iznosu od 826.965 KM, od čega se na obveze prema Hypo-leasingu odnosi 803.016 KM (nabava motornih vozila za potrebe proračunskih korisnika, po odluci Skupštine županije o zaduživanju Županije od 1.500.000,00 KM u trajanju 5 godina iz 2007. godine) i obveze prema općinama 23.949 KM.

4 KOMENTAR

Ministarstvo financija Hercegbosanske županije se pismeno očitovalo dopisom broj 03-04-14-221/09 od 10.09.2009. godine na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu. U istom je navedeno da nemaju značajnijih primjedbi na navedeni Nacrt. Za pojedine nalaze u Izvješću data su obrazloženja, koja su razmotrena i inkorporirana u Konačan izvještaj o reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu.

Direktor

Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Voda tima

Viši revizor, Admir Džumhur, dipl.oec.

Član tima

Revizor, Katica Lovrić, dipl.oec.